

Գեղամ Հարությունի Պետրոսյան

✉ gegham.petrosyan@ysu.am

Միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետ

Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության ամբիոն
Պրոֆեսոր

Կրթություն

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ֆակուլտետ	պատմության ֆակուլտետ
Տարեթիվ	1977 - 1982
Աստիճան/կոչում	Ասպիրանտ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ֆակուլտետ	պատմության ֆակուլտետ
Տարեթիվ	1969 - 1974
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Տարեթիվ	2006
Աստիճան/կոչում	Պրոֆեսոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Տարեթիվ	2005
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների դոկտոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական թեմա	Հայաստանի Հանրապետության հարաբերությունները Ռուսաստանի ոչ խորհրդային պետական կազմավորումների հետ(1918-1920)թթ.

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Տարեթիվ	1993
Աստիճան/կոչում	Դոցենտ
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Տարեթիվ	1982
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական ղեկավար	Համբարձում Առաքելյան

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Русский Deutsch

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված 2022 մինչ օրս
Պաշտոն Միջազգային հարաբերություններ ֆակուլտետում գործող « Ռուսաստանյան հետազոտություններ կենտրոնի» գիտական ղեկավար

Հաստատություն Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված 2008 - 2023
Պաշտոն Միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետի ղեկան

Հաստատություն Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված 2006 մինչ օրս
Պաշտոն Միջազգային հարաբերությունների և դիվանագիտության ամբիոնի պրոֆեսոր

Հաստատություն Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված 1998 - 2008
Պաշտոն Միջազգային հարաբերություններ ֆակուլտետի ղեկանի տեղակալ

Հաստատություն Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված 1993 - 1998
Պաշտոն Պատմության ֆակուլտետի ղեկանի տեղակալ միջազգային հարաբերություններ մասնագիտության գծով

Հաստատություն ԵՊՀ ԽՄԿԿ պատմության ամբիոն
Ժամանակահատված 1980 - 1982
Պաշտոն ասիստենտ

Գիտական հետաքրքրություններ

- Գիտական հետաքրքրությունների շրջանակը ներառում է հայ դիվանագիտության պատմության, սորագույն շրջանի, հատկապես 1918 - 1920 թթ. ամենաբարդ ու խճճված հիմնահարցերի գիտական մշակումն և լուսաբանումը: Հեղինակ է 10 մենագրությունների և ավելի քան 100 գիտական հոդվածների:
- 2010թ. ՀՀ ՊՆ ՊԱՀՀ-ում գործող ատենախոսությունների պաշտպանության մասնագիտական խորհրդի անդամ:

- 2018թ. ԵՊՀ գործող ՀՀ ԲՈԿ-ի 056 «Քաղաքագիտություն և միջազգային հարաբերություններ» գիտական աստիճաններ շնորհող մասնագիտական խորհրդի նախագահ

Պետական մրցանակներ և պատվավոր կոչումներ

- 2023 ԵՊՀ պրոֆեսոր – Եմիրիտոս
- 2020 Արցախի համալսարանի պատվավոր պրոֆեսոր
- 2010 Ֆրիտյոֆ Նանսենի ոսկե հուշամեդալ
- 2011 Հակոբ Մեղապարտի անվան հուշամեդալ
- 2011 ՀՀ ՊՆ «Գարեգին Նժդեհ» մեդալ
- 2009 ԵՊՀ ոսկե մեդալ
- 2011 Ջոն Կիրակոսյանի անվան հուշամեդալ
- 2011 ՀՀ ԿԳՆ ոսկե հուշամեդալ
- 2019 ՀՀ ԱԳՆ երկրորդ աստիճանի պատվո մեդալ
- 2014 ՀՀ վարչապետի ոսկե հուշամեդալ

Հրապարակումներ

Հոդված

REGIONAL DIMENSION OF GEOPOLITICAL PROCESSES OF DEFENSE CAPACITY AND DIPLOMATIC SUPPORT OF THE STATEHOODS OF GEORGIA, ARMENIA AND AZERBAIJAN IN 1919: A NEW LOOK AT HISTORY

GEGHAM PETROSYAN

Journal of Political Science: Bulletin of Yerevan University 2025 42-47

Հոդված

Հայաստանի Հանրապետության հարաբերությունները Համաձայնության պետությունների (Անտանտ) և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հետ (1919 փետրվար-1920 հունվար)

Գեղամ Պետրոսյան

YSU Journal of International Affairs 2024 5-28

Հոդված

Գեղորգ Ղուկասյան, Եվրոպայի հայկական լրբբին. Էթնիկ լրբբինգի Էուբբոննը եւ գործառնման համատեքստը, Եր., 2024, 200 էջ

Գեղամ Պետրոսյան

YSU Journal of International Affairs 2024 72-75

Մենագրություն

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային դրությունը և արտաքին քաղաքականությունը 1918-1920 թթ. Գիրք առաջին

Գեղամ Պետրոսյան

2023 484

Հոդված

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԿԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԹՈՒՐԶ ԶԱՂԱԶԱԿԱՆ ՈՒ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԻ ԵՎ ՄԱՍՈՒԼԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԵՏ (1918

Թ.ՀՈՒՆԻՍ-ՀՈՒՆԻՍ)

Գեղամ Պետրոսյան

YSU Journal of International Affairs 2023 3-16

Հոդված

Historical Rethinking of Relations with the First Republic of Armenia and the United States of America: The Dilemma of Orientation and Expectations

Gegham Petrosyan

Journal of Political Science: Bulletin of Yerevan University 2023 76-99

Հոդված

Կոստանդնուպոլսում Հայաստանի Հանրապետության պատվիրակության հանդիպումները Գերմանական դեսպանի հետ Գերմանիայի ոչ հայանպաստ ծրագրերը (1918 թվականի հունիս)

Գեղամ Պետրոսյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2023 92-100

Հոդված

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍԻ ԵՎ ԲԵՌԼԻՆԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽՕՐԵՒՆ (1918 թ. մայիս-հունիս)

ԳԵՂԱՄ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

YSU Journal of International Affairs 2022 3-8

Հոդված

ՔԱՌՅԱԿ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՈՒՄԸ ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍՈՒՄ (Հայաստանը Կոստանդնուպոլսի խորհրդածողովի նախօրեին, 1918 թ. մարտ - հունիս)

Գեղամ Պետրոսյան

YSU Journal of International Affairs 2022 3-14

Հոդված

Armenian Statehood in Foreign Policy Realities: the First Steps of the First Republic

Gegham Petrosyan

Journal of Political Science: Bulletin of Yerevan University 2022 12-48

Հոդված

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՒՄ (1918 թ. հունիս)

Պետրոսյան Գեղամ Հարությունի

YSU Journal of International Affairs 2022 3-16

Հոդված

Հայաստանի առաջին հանրապետության և Ռուսաստանի միջև հարաբերությունների հարցի շուրջ Պետրոսյան Գեղամ, Պետրոսյան Լուսինե

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2021 65-80

Հոդված

Հայաստանի առաջին հանրապետության ներքին և արտաքին քաղաքական դրությունը անկախացման առաջին ամիսներին

Պետրոսյան Գեղամ, Պետրոսյան Լուսինե

Բանբեր Երևանի համալսարանի 2021 3-12

Հոդված

Հայաստանի առաջին հանրապետության առաջին վարչապետ Հովհաննես Զաքաղունու ժամանակավոր կառավարության արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները
Պետրոսյան Գեղամ Հարությունի
YSU Journal of International Affairs 2021 3-18

Հոդված

Հայաստանի առաջին հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության ստեղծման պատմությունից
Պետրոսյան Գեղամ
YSU Journal of International Affairs 2020 3-11

Հոդված

Վրաստանում Հայաստանի առաջին հանրապետության դիվանագիտական և հյուպատոսական առաքելությունների ստեղծման պատմությունից
Պետրոսյան Գեղամ
YSU Journal of International Affairs 2020 3-16

Մենագրություն

Закавказье в дипломатических перипетиях: становление армянской независимой государственности (февраль 1917- июнь 1918 гг.)
Петросян Гегам
2019 324

Հոդված

К вопросу о восстановлении армянской государственности (май 1918 г.)
Петросян Гегам
СоюзИнфо 2018 1-12
<http://soyuzinfo.am/2018/03/k-voprosu-o-vosstanovlenii-armyanskoj-gosudarstvenn...>

Հոդված

Сравнительный анализ отношений между Республикой Армения и антибольшевистским правительством южной России (июнь 1918-апрель 1920 гг.)
Гегам Петросян
СоюзИнфо 2018 1-12
<http://soyuzinfo.am/2018/04/sravnitelnyj-analiz-otnoshenij-mezhdu-respublikoj-a...>

Հոդված

Հայոց անկախ պետականության կերտման հարցի շուրջ (1918թ. մայիս)
Պետրոսյան Գեղամ
YSU Journal of International Affairs 2018 3-17
<http://ysu.am/science/hy/1526645570>

Հոդված

Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի հարավի հակաբոլշևիկյան կառավարության միջև հարաբերությունների համեմատական վերլուծություն (1918թ. հունիս-1920թ. ապրիլ)
Պետրոսյան Գեղամ
Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2018 11-26

Հոդված

Հոդված

Բաթումի դիվանագիտական բանակցությունների երկրորդ փուլը. թուրքական վերջնագրի ընդունումը (1918թ. մայիս-հունիս)

Պետրոսյան Գեղամ

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2018 3-11

Մենագրություն

Անդրկովկասը դիվանագիտական հորձանուտում. Հայոց անկախ պետականության կերտումը (1917թ. փետրվար - 1918թ. հունիս)

Պետրոսյան Գեղամ

2018 268

Հոդված

Трапезундская мирная конференция 1918 года: обсуждение армянского вопроса,

Գեղամ Պետրոսյան

Սոյուզինֆո 2017 ---

<http://soyuzinfo.am/rus/>

Հոդված

Из истории создания армянского национального собрания и армянского национального совета.

Գեղամ Պետրոսյան

Սոյուզինֆո 2017 ---

<http://soyuzinfo.am/rus/>

Հոդված

Внешне- и внутривполитическая ситуация в закавказье (октябрь 1917 - февраль 1918 годов)

Գեղամ Պետրոսյան

Սոյուզինֆո 2017 ----

<http://soyuzinfo.am/rus/>

Հոդված

Вопрос территориальных уступок Турции на Трапезундской мирной конференции (Март-Апрель 1918)

Գեղամ Պետրոսյան

СоюзИнфо 2017 1-8

<http://www.soyuzinfo.am/rus/about/>

Հոդված

Вопрос войны и мира на Александропольском чрезвычайном совещании. Независимость Закавказья (апрель 1918 г.)

Гегам Петросян

СоюзИнфо 2017 1-10

<http://www.soyuzinfo.am/rus/about/>

Հոդված

Թուրքիային տարածքային գիշումների հարցը Տրապիզոնի հաշտության խորհրդաժողովում (1918թ. մարտ-ապրիլ)

Գեղամ Պետրոսյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2017 29-41

<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Պատերազմի և հաշտության հարցը Ալեքսանդրապոլի արտակարգ խորհրդակցությունում. Անդրկովկասի անկախացումը (1918թ. ապրիլ)

Պետրոսյան Գեղամ

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2017 80-93

<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Անդրկովկասի արտաքին քաղաքական դրությունը Բաթումի դիվանագիտական բանակցության նախօրեին (1918թ. ապրիլ)

Գեղամ Պետրոսյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2017 90-96

http://www.armin.am/images/menus/2810/Gegham_Petrosyan.pdf

Հոդված

Внешнеполитическое положение Закавказья в предверии Батумских дипломатических переговоров

Петросян Гегам

СоюзИнфо 2017 1-5

<http://soyuzinfo.am/2017/10/vneshnepoliticheskoe-polozhenie-armenii-v-preddveri...>

Հոդված

Дипломатические переговоры в Батуми. Распад Закавказского государства. Создание трех независимых республик (1918 май) (первая часть)

Петросян Гегам

СоюзИнфо 2017 1-9

<http://soyuzinfo.am/2017/12/diplomaticheskie-peregovory-v-batumi-raspad-zakavka...>

Հոդված

Дипломатические переговоры в Батуми. Распад Закавказского государства. Создание трех независимых республик (1918 май) (вторая часть)

Петросян Гегам

СоюзИнфо 2017 1-11

<http://soyuzinfo.am/2017/12/diplomaticheskie-peregovory-v-batumi-raspad-zakavka...>

Հոդված

Դիվանագիտական բանակցությունները Բաթումում. Անդրկովկասյան պետության կազմալուծումը. Երեք անկախ հանրապետությունների ստեղծումը (1918 մայիս)

Պետրոսյան Գեղամ

YSU Journal of International Affairs 2017 3-26

http://ysu.am/files/01G_Petrosyan-1516343626-.pdf

Հոդված

Հայոց ազգային ժողովի և հայոց ազգային խորհրդի ստեղծման պատմությունից

Գեղամ Պետրոսյան
Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2016 51-58
<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Անդրկովկասի ներքին և արտաքին քաղաքական իրավիճակը (1917թ. հոկտեմբեր-1918թ. փետրվար)

Գեղամ Պետրոսյան
YSU Journal of International Affairs 2016 3-14
<http://ysu.am/science/hy/banber>

Հոդված

1918թ. Տրապիզոնի հաշտության խորհրդաժողովը. Հայկական հարցի արձարծումները

Գեղամ Պետրոսյան
Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2016 46-67
<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Ա.Զ. Կիրակոսյան, ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականությունը և արևմտահայությունը (19-րդ դար-1914թթ)

Գեղամ Պետրոսյան
Բանբեր Երևանի համալսարանի 2015 77-79
<http://www.ysu.am/science/hy/banber>

Հոդված

Մտավորականը, գիտնականը և դիվանագետը

Գեղամ Պետրոսյան
Արևելագիտությունը Հայաստանում 2015 20-22
http://orient.sci.am/pub_view.php?arch=&id=147&langid=1

Դասագիրք

Կրթություն հանուն ապագայի: ԵՊՀ Միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետ

Գեղամ Պետրոսյան, Ժակ Մանուկյան, Վահրամ Պետրոսյան
2015 44

Դասագիրք

Образование во имя мудущего. Факультет международных отношений ЕГУ

Гегам Арутюнович Петросян, Жак Самвелович Манукян, Ваграм Самвелович Петросян
2015 44

Դասագիրք

Education for Future. YSU Faculty of International Relations

Gegham Petrosyan, Zhak Manukyan, Vahram Petrosyan
2015 44

Գիտաժողովի կյուրթ

Հայաստանի Հանրապետության եւ Ռուսաստանի Հարավի Հակապոլշեիկեան Կառավարութեան Միջեւ Յարաբերութիւնների Հարցի Ծուրջ (1918 թ. Յունիս - 1920 թ. Ապրիլ)

ԳԵՂԱՄ ՅԱՐՈՒԹԻԻՆԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
